

บทความจากวิทยานิพนธ์เพื่อการเผยแพร่

ชื่อเรื่อง

(ภาษาไทย) การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ในกิจกรรมศิลปะ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

(ภาษาอังกฤษ) A COMPARISON, IN TERMS OF ACHIEVEMENT IN CREATIVE THINKING AND SELF-CONFIDENCE IN PERFORMING ARTS OF KINDERGARTEN II STUDENTS, BETWEEN THE BRAINSTORMING AND SYNECTICS INSTRUCTIONAL MODELS

ชื่อผู้วิจัย (ภาษาไทย) นงลักษณ์ เกตุการณ์

ชื่อผู้วิจัย (ภาษาอังกฤษ) NONGLUCK GATEGARN

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare creative thinking ability and self-confidence in art activities of kindergarten II students using Brainstorming Model and Synectics Instructional Model. The sample group consisted of 20 kindergarten II students in the second semester of the academic year 2007. The students were studying at Wat Kaewsuan School and Wat Chaopadsongtrai School, Sena district, under Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Office Area II. The students were divided into two groups. The first experimental group with 10 students was taught by Brainstorming Model, while the other group was taught by Synectics Instructional Model. The duration of the experiment was 24 hours. The research design was pretest-posttest with nonequivalent groups. The data was statistically analyzed by multiple analysis of variance (MANOVA).

The research results revealed the following :

1. The difference in creative thinking between the two groups of students was marked by a statistically significant level of .05. In other words, creative thinking of the group taught by Brainstorming Model was at a higher level than that of the group taught by Synectics Instructional Model.
2. The difference in self-confidence between the two groups of students was marked by a statistically significant level of .05. In other words, self-confidence of the group taught by Brainstorming Model was at a higher level than that of the group taught by Synectics Instructional Model.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ในกิจกรรมศิลปะ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดแก้วสุวรรณและโรงเรียนวัดเจ้าแปดทรงไทรย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง จำนวน 1 ห้องเรียน 10 คน และเป็นกลุ่มทดลอง 2 จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ จำนวน 1 ห้องเรียน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 24 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง แผนแบบ Pretest-posttest design with nonequivalent group วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ความคิดสร้างสรรค์ ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยถือว่าการพัฒนาความสามารถในการคิดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะการให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น สร้างองค์ความรู้ได้ จะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาประชากร โดยควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรก มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนาในขั้นต่อไป ซึ่งตรงคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 8) กระทรวงศึกษาธิการก็ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่ควรส่งเสริมให้เกิดกับเด็กปฐมวัย จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อ 11 ของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าให้เด็กมีจินตนาการและ

ความคิดสร้างสรรค์ และในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : 1) ได้ให้หลักการของการจัดการศึกษาปฐมวัย กล่าวว่า ให้พัฒนาเด็ก โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็น ผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ำรงใจใฝ่ใฝ่ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พัฒนาด้านสังคมโดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและ สิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้ง พัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย

จากการศึกษาผลการประเมินผลคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2549 กำหนดในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานผู้เรียนในด้านคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผลในภาพรวมของการประเมิน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวนโรงเรียน 188 โรงเรียน ได้ผลการประเมิน 2.08 ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับพอใช้ และในระดับกลุ่ม โรงเรียนบ้านชัยพัฒนา อำเภอสนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อยู่ในระดับพอใช้ (สพท.อย.2. 2550 : ออนไลน์) และจากผลการประเมิน ปีการศึกษา 2550 ระดับ โรงเรียนวัดแก้วสุวรรณ อำเภอสนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับพอใช้ (สมศ. 2550 : 16) ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ครูทุกคน จะต้องปรับปรุงให้อยู่ในระดับดีหรือดีมาก

การส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น มีแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ของนักจิตวิทยา คือ ทอเรนซ์ (Torrance) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอน ฝึกฝน และฝึกปฏิบัติกฎวิธี ถ้าส่งเสริมให้เด็กตั้งแต่เยาว์วัยได้เท่าใดก็ยิ่งจะเป็นผลดีมากเท่านั้น และโฟรเบล (Frobel) บิดาแห่งการศึกษาปฐมวัยยังกล่าวว่า เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริม พัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก ให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อย่างเสรี โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ โดยสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่กำหนดให้ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะ หรือที่เรียกว่ากิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จัดสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 58) นอกเหนือจากผลที่ได้รับดังกล่าว ศิลปะยังมีความหมายต่อตัวเด็กมาก โดยเฉพาะช่วง อายุ 6 ขวบแรกของชีวิต ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์กำลังพัฒนา ดังที่ เกล (Gale) (ทิสนา แซมมณี. 2547 : 91) กล่าวว่า ถ้าเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ตั้งแต่เยาว์วัย ความสามารถ ด้านความคิดสร้างสรรค์นี้ก็จะไม่พัฒนาขึ้นอาจจะหยุดชะงักหรือฝ่อไปในที่สุด

การจัดการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาใช้ในกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 คือ การจัดการการเรียนรู้

แบบชินเนคติกส์ ซึ่งเป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ และสามารถนำความคิดใหม่ ๆ นั้นไปใช้ในงานของตน ทำให้งานของตนมีความแปลกใหม่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนอาจจะเกิดความตระหนักคุณค่าของการคิดและความคิดของผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งตรงกับแนวคิดของ กอร์ดอน (Gordon) (ทีศนา แจมมณี. 2547 : 252–253) ที่เสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อใช้กระตุ้นความคิดใหม่ ๆ วิธีนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษ สำหรับการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานทางศิลปะ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ ทำให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากการวิจัยของ วิรัตน์ คุ่มคำ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจากเรียนศิลปะศึกษาด้วยกลวิธีระดมสมองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ วรวัลย์ อินทรรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการฝึกกระบวนการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ยังไม่พบว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีเพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ทำให้ไม่พบว่ามีคำตอบของคำถามวิจัยที่ว่าความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์แตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบดังกล่าว เพื่อประโยชน์ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กลุ่มโรงเรียนบ้านชัยพัฒนา อำเภอเสนา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กลุ่มโรงเรียนบ้านชัยพัฒนา อำเภอเสนา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายแบบจับสลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง 1 ห้องเรียน จำนวน 10 คน และกลุ่มทดลอง 2 จัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ 1 ห้องเรียน จำนวน 10

คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง แผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของทอเรนซ์ แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง แตกต่างกับ กลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมองมีความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบให้ได้จำนวนมาก หลายแง่หลายมุมและแปลกใหม่โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมมือกันช่วยกันคิดหาคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ เปิดโอกาสให้นักเรียนระดมสมองในกลุ่มย่อย อย่างอิสระและทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะความคิดนั้นผิดหรือถูก ไม่มีกรวิพากษ์วิจารณ์ความคิดที่แสดงออกมา ความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคนจะได้รับการยอมรับ จึงมีผลทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิด ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง กูน (Coom) (เอกรัฐ อีสรานานนท์. 2546 : 70) กล่าวว่า การระดมสมองโดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ เป็นวิธีการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ดี สภาวะ ดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิด คิดได้ กว้างไกล หลายทิศทาง แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ออสบอร์น (Osborn, 1963 : Abstract) ได้กล่าวว่า การระดมสมองเป็นแนวทางในการคิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความคิด หลายทิศทาง คิดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกวรรณ บางภิกพ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สูงขึ้นหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดม

สมองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ อัญญาธ ปาลินทร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นด้วยการระดมสมองที่มีต่อทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะการจัดการของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นด้วยการระดมสมอง ก่อนและขณะจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่าง ก่อนการจัดกิจกรรม มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นเป็น 0.55 – 1.49 เท่า

จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง พบว่า นักเรียนตั้งใจและพยายามคิดหาคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ในแต่ละครั้ง บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นไปด้วยความสนุกสนานเป็นกันเอง โดยครูเป็นผู้คอยควบคุมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในการคิดหาคำตอบนั้นเมื่อนักเรียนแต่ละคนคิดและแสดงความคิดเห็นออกมาโดยที่ไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ทำให้นักเรียนแต่ละคนมีความเชื่อมั่นและพยายามแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยความคิดเห็นหรือคำตอบต่าง ๆ ที่นักเรียนแสดงออกมานั้นมีทั้งคำตอบที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในโลกของความเป็นจริงและสิ่งที่เพ้อฝัน ซึ่งการคิดลักษณะนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ หลังจากจัดกลุ่มคำตอบต่าง ๆ โดยคำตอบที่มีความคล้ายคลึงกันจะจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันและคำตอบอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันจะคงไว้เหมือนเดิม การปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้ได้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยครูเป็นผู้จัดบันทึกหลังการเรียนรู้ เสร็จสิ้นลงนักเรียนมีการสรุป ซึ่งการสรุปนี้ช่วยให้นักเรียนได้รับความคิดต่าง ๆ ที่แปลกใหม่เพิ่มเติมซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการอุปมาอุปไมย วิธีนี้ ทิศนา แจมณี (2547 : 252-253) ที่กล่าวว่า บุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ ของตนโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่นและถ้ายิ่งให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นกอร์ดอนจึงได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่น หรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ขึ้นได้ กอร์ดอนเสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ ๆ ไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง (Direct analogy) การเปรียบเทียบบุคคลกับ สิ่งของ (Personal analogy) และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง (Compressed conflict)

จากการสังเกตพฤติกรรมที่จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบซินเนคติกส์ ตั้งแต่ต้นจนจบการจัดการเรียนรู้เต็มไปด้วยความเป็นกันเอง สนุกสนาน โดยที่นักเรียนมีความสนใจ ใฝ่ใจและตั้งใจที่จะช่วยกันคิดหาคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยครูเป็นผู้คอยควบคุมในการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มพยายามช่วยกันคิดหาคำตอบซึ่งเห็นได้จาก ปริมาณคำตอบ ซึ่งมีปริมาณมาก หลากหลาย และแปลกใหม่ โดยนักเรียนดูจากภาพและของจริง โดยคำถามแบ่งออกเป็น 3 ข้อย่อย เช่น ให้นักเรียนทำหน้ากากหมู ข้อที่ 1 เป็นการเปรียบเทียบแบบตรง เช่น ตา กับ ปาก เหมือนหรือต่างกันอย่างไร ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบบุคคลกับบุคคล หรือ บุคคลกับสิ่งของ เช่น ถ้าเด็กเป็นจมูกหมูจะรู้สึกอย่างไร ข้อที่ 3 การสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง เช่น ตา เหลี่ยม และอธิบายคำคู่ขัดแย้งว่ามีลักษณะอย่างไร แล้วจึงนำคำคู่ขัดแย้งมาปรับปรุงงานที่ทำไว้แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของชั้นอนุบาล 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ ดูได้จากความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลอง โดยที่ความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง แต่เมื่อผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ผลปรากฏว่า การจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แต่มีงานวิจัยเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบ ซินเนคติกส์เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน เช่น วิจัยของ ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังการใช้วิธีซินเนคติกส์ และนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยวิธีระดมสมองกับนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยวิธีซินเนคติกส์ มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมองแตกต่างกัน กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ อาจสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการระดมสมองพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ อาจเป็นเพราะเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง เด็กผู้นั้นก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธุ์มณี (2545 : 21) ที่กล่าวว่า เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะมีความเป็นตัวของตัวเองในการคิด การทำ และการแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไปใช้ ต้องศึกษา หลักการ เป้าหมาย ขั้นตอน ให้ชัดเจนและปรับให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียนและกิจกรรมปฐมวัย เช่น กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ สำหรับครูผู้สอนปฐมวัย โดยการจัดทำแผนพับแจก หรือจัดการอบรมสัมมนา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการระดมสมองและการจัดการเรียนรู้วิธีอื่น ๆ ในกิจกรรมศิลปะ

2.2 ควรมีการศึกษาถึงการนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บางภิกพ. (2538). **ผลการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์. (2544). **การเปรียบเทียบผลของวิธีระดมสมองและวิธีซินเนคติกส์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา แจมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2545). **ฝึกให้คิดเป็นคิดให้สร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ไชโย.
- Albano, Charles. (1987). **The Effects of An Experimental Training Program on The Creative Thinking Abilities of Adults**. New York : Temple University.
- Cook, T.D. & D.T. Cammpell. (1992). **Models of teaching**. Boston : Allyn and Bacon.

Wright, Sheile. (1998). "Creativity, Motivation, And 'Defiant Behavior : Young Addlescents' perceptions Of A Middle School Experience;" **Abstracts.** 3 : 59.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา